

Spiral - komplikationer

Sammanfattning

- Graviditet med spiral innebär väsentligt ökad risk för komplikationer i form av missfall och prematur förlossning. Det finns dock inga belägg för att kvarsittande spiral skulle ge fostermissbildningar.
- Efter spiralinsättning klipps spiraltrådar på cirka 2 cm (mätande från yttre modermunnen). Hos vissa patienter ”försvinner” spiraltrådar senare högre upp i cervixkanalen så att de inte känns vid palpation eller inte syns vid gynekologisk undersökning.

Förutsättningar

- Vid bekräftad graviditet och spiral intrauterint (ultraljud) beror vidare handläggning på om patienten tänker behålla graviditeten eller inte (var god se nedan). Lyckas man däremot, när graviditeten konstaterats, avlägsna spiralen utan att det leder till direkt missfall, är abortfrekvensen i stort sett normal och inte heller är prematuritetsrisken ökad.
- Att spiraltrådar har försvunnit upptäcks vanligtvis av patienten själv vid kontrollpalpation eller vid försök till spiralbyte/uttag på barnmorskemottagningen. Patienten remitteras eller söker själv till gynekologisk mottagning för undersökning.

Genomförande

Spiral och graviditet

Patienten önskar avbryta graviditeten:

Spiralen tas bort. Följ sedvanliga rutiner vid abortansökan.

Patienten önskar fortsätta graviditeten:

Trådarna syns:

Patienten upplyses om riskerna med kvarvarande spiral och motivera varför spiralen bör tas ut. Om patienten samtycker till detta, avlägsnas spiralen så försiktigt som möjligt. Patientens går hem efter ingreppet och återkommer vid eventuell blödning, annars planerat ultraljud enligt rutin.

Trådarna syns ej:

Kontroll med vaginalt ultraljud varvid i regel spiralen kan identifieras.

Om graviditeten ej gått över 8 - 9 veckor, kan man försiktigt fiska efter trådarna i nedre delen av cervixkanalen.

Om dessa återfinns extraheras spiralen enligt ovan. I annat fall diskuteras eventuell abort med patienten med hänsyn till den påtagligt ökade risken för komplikationer om graviditeten fortsätter.

Försvunnen spiral

Fullständig gynekologisk undersökning. Oavsett om spiraltrådar syns eller inte vid spekulumundersökning, utförs ett vaginalt ultraljud för att kontrollera spiralläge. Tänk på att medan en kopparspiral ger ett tydligt eko, ger hormonspiral eko endast på ändarna och att resten ger endast en ultraljudsskugga.

Om ultraljud påvisar rätt spiralläge, behövs ingen mer undersökning/åtgärd. I de fall det är aktuellt med spiralbyte/uttag och man inte lyckas fiska fram spiraltrådar trots rätt spiralläge, anmäls patienten för ingrepp på mottagningsoperation i PCB och lustgas om det behövs.

Om ingen tydlig ultraljudsskugga/eko visar att spiralen finns i uterus beställs en röntgenundersökning. På remissen för CT-undersökning anges att man ej hittat spiralen, alternativt ej kunnat avgöra om den finns intra- eller extrauterint.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Asmaa Soubhi Said, överläkare, Kvinnokliniken, Södra Älvsborgs sjukhus

Fastställt av

Karolina Andersson, verksamhetschef, VO Kvinna och barn,
Södra Älvsborgs sjukhus

Nyckelord

Spiral, graviditet, komplikation, spiraltrådar, ultraljud

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Kvinnoklinik

Innehållsansvar: Asmaa Soubhi Said, (asmso), Överläkare

Godkänd av: Karolina Andersson, (karan56), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9641-1173499273-169

Version: 6.0

Giltig från: 2024-10-07

Giltig till: 2026-10-04